

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน:
กรณีศึกษาหมู่บ้านม้งผานกกก ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย นางสาวชลธร ทิพย์สุวรรณ

สาขา การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา การท่องเที่ยว

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริวันทนีย์ ชัยญาณะ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริวันทนีย์ ชัยญาณะ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรรณวดี ม้าลำพอง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยุทธ์ วงศ์แปง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน:
กรณีศึกษาหมู่บ้านม้งผานกกก ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริม
จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวชลธร ทิพย์สุวรรณ

สาขา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิธิ์ ชูชาติ ประธานกรรมการ

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริวันทนีย์ ชัยญาณะ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีหมู่บ้านม้งผานกกก ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2546–2547ในการศึกษาได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน โดยอาศัยข้อมูลจากชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย แล้วนำมาประกอบกับข้อมูลที่รวบรวมได้จากภาคสนาม ด้วยการสอบถาม สัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม สันทนากลุ่มและการบันทึกภาพ ระหว่างการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด โดยทำความเข้าใจกับชาวบ้าน เพื่อศึกษาประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชนเผ่า การประกอบอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษาการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการและพฤติกรรมของผู้ประกอบการนำเที่ยวในหมู่บ้าน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยว เสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและร่วมกับชาวบ้านจัดสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและยั่งยืนมา

ผลการศึกษาพบว่า จุดแข็งทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านคือประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต ชนเผ่า การประกอบอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคที่มีพร้อมและการเข้าถึงที่มีความสะดวกสบาย สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่จะสามารถดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมในหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี จุดอ่อนหรือข้อเสียทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านที่สำคัญและส่งผลทำให้การท่องเที่ยวในหมู่บ้านไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ คือ การขาดความสามัคคีภายในชุมชนทำให้ชุมชนขาดความเข้มแข็ง การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากคนในชุมชน ประกอบกับข้อเสียด้านสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านที่ดูเสื่อมโทรม ไม่สะอาดมีเศษขยะทิ้งเรี่ยราดอยู่ทั่วไป การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชุมชนนี้เนื่องจากปัจจัยต่างๆที่เข้ามากระทบและอื่นๆ โอกาสทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน คือ การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือชุมชนในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น การสนับสนุนในส่วนของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาสาธารณูปโภคหรือการสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน และโอกาสด้านอื่น ๆ เช่น การที่หมู่บ้านตั้งอยู่ใกล้แหล่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เพราะปัจจุบันนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเพื่อเที่ยวชมวิถีชีวิตชนเผ่ามากขึ้น อุปสรรคทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน คือ ปัญหาในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการมีคู่แข่งทางการท่องเที่ยวซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวเขาหมู่บ้านอื่น

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยวจึงสามารถทราบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวได้โดยการปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนหรือข้อเสีย จัดรูปแบบการท่องเที่ยวให้เป็นระบบและมีความเป็นมาตรฐาน กำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของหมู่บ้านและการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวของหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวนั้น สามารถจัดทำเป็นรายการนำเที่ยวโดยชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ร่วมกับผู้วิจัยจนได้รายการนำเที่ยวที่มีความเหมาะสม เป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้านและสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอย่างแท้จริง

The Title : Analyzing For Making Sustainable Tourism Management Pattern:
A Case Study of Panokkok Mong Village in Pongyang, Maerim,
Chiang Mai.

The Author : Miss Chonlathorn Thipsuwan

Program : Community Research and Development

Thesis Advisors : Assistant Prof. Choosit Choochat Chairman
: Assistant Prof. Dr. Siriwan Chaiyana Member

ABSTRACT

The purpose of this research was to study sustainable tourism management pattern, the case study at Panokkok Mong village, Pongyang, Maerim, Chiang Mai, during 2003 – 2004. This research used SWOT technique to identify the strengths, weaknesses, opportunities and threats of tourism at the village by using data from the villagers, related government organizations and tourism interpreneurs in the field to form a sustainable tourism management pattern.

This research was done by collecting qualitative data from participation of the community, review literature, investigation, intensive interview, patial observation, focus group and photographs. Moreover, during the field-data collection, the researcher stayed at the village to follow all events unbiasedly, study customs, traditionals, rural life, rural wisdom and the SWOT data.

The study found that the strengths of the tourism are customs and traditionals, rural life, careers, rural wisdoms, natural resources, including facilities and infrastructures. All of them can attract the tourists to visit the village. The important weaknesses of the tourism in the village are the lack of cooperation of people in the community and bad environment such as dirty residents, waste around the village and custom change from outer factors. The village tourism will improve if there are varieties of support from government and non-government corporations to develop the quality of life of the people, occupations for Mong people, infrastructures and tourism management. Tourism threats of the village are lack of cooperation between related corporations and tourism competitors who are hilltribes in other villages.

The findings indicate several ways to develop tourism; including to correct the weaknesses, improve the standard of a tourism pattern, determine a tourism capacity of the village, and set up an attractive tourist itinerary.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่